

เอกสารอ้างอิง

- กิจการ สุขมาตย์. 2529. บทปฏิบัติการโรคและพยาธิสัตว์น้ำ. สงขลา : ภาควิชาวาริชศาสตร์ คณะ
ทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กิจการ สุขมาตย์ และเริงชัย ดันสกุล. 2524. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อของปลาอุกค้ำ (Clarias
batrachus). วารสารวิทยาศาสตร์. 35 (5) : 388-393.
- กิจการ สุขมาตย์, สถาพร ศิเรกบุษราคม และเขาวนิษฐ์ คนยดล. 2530. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อของ
ปลากะพงขาว (*Lates calcarifer* Bloch) และปลากะพงแดง (*Lutianus argentimaculatus*
Forskall). วารสารสงขลานครินทร์. 9 (2) : 203-208.
- จิราพร เกษรจันทร์ และเรวัต คงประดิษฐ์. 2537. การเพาะเลี้ยงเซลล์เบื้องต้นจากเนื้อเยื่อส่วน
หางของปลาแก้ว. เอกสารวิชาการฉบับที่ 1/2537. สงขลา : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยง
สัตว์น้ำชายฝั่ง กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- จิราพร เกษรจันทร์ และเรวัต คงประดิษฐ์. 2539. การแยกเชื้อไวรัสและคุณสมบัติบางประการ
ของ Iridovirus-like agent สาเหตุของโรคครีบดำในลูกปลากแก้ว. เอกสารวิชาการฉบับที่
5/2539. สงขลา : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กรมประมง กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์.
- จิราพร เกษรจันทร์, สิทธิ บุญรัตน์ และอุมาลัย สะดวกดี. 2531. การเพาะเลี้ยงเซลล์จากปลา
ช่อน. เอกสารวิชาการฉบับที่ 90. กรุงเทพฯ : สถาบันประมงน้ำจืดแห่งชาติ กรมประมง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- เจษฎา อินทุเศรษฐ์. 2540. วัคซีนในสัตว์น้ำ. ข่าวโรคสัตว์น้ำ. 7 (1) : 5-7.
- ชลอ ลิมสุวรรณ, สุปราณี จินบุตร และเขาวนิษฐ์ คนยดล. 2526. โรค Lymphocytis ในปลากะพง
ขาว (*Lates calcarifer*). เอกสารวิชาการฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : สถาบันประมงน้ำจืด
แห่งชาติ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- นิเวศน์ เรืองพานิช และเจนจิต คงกำเนิด. 2535. ศึกษาปัจจัยบางประการที่เหมาะสมเพื่อป้องกัน
และลดการตายของลูกปลากะพงขาว (*Lates calcarifer*) อายุ 12-30 วัน. ในรายงานการ

สัมมนาวิชาการประจำปี 2535, หน้า 206-211. กรุงเทพฯ : กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ปภาศิริ ศรีโสภารณ์. 2538. โรคและพยาธิของสัตว์น้ำ. ชลบุรี : ภาควิชาวาณิชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ประดิษฐ์ ชนชื่นชอบ, สุขศรี สัมภวะผล, อุดลย์ แม่เร้าะ, อุดม บุญชม, บุญเกิด โสมปีดทุม, ทวีวัฒน์ หลงขาว และชม อนงค์. 2530. การศึกษาโรคและพยาธิในปลากะพงขาวที่เลี้ยงในกระชังในเขตจังหวัดสตูล ตรัง และกระบี่. วารสารการประมง. 40 (3) : 315-326.

เขาวินัย คณยศล, สถาพร คิรกบุษราคม และสิทธิ บุญยรัตผลิน. 2537. การระบาดของโรคไวรัสชนิดใหม่ในพ่อแม่พันธุ์ปลากะพงขาว, *Lates calcarifer* ที่เลี้ยงในประเทศไทย. เอกสารวิชาการฉบับที่ 6/2537. สงขลา : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

เรวัตร คงประดิษฐ์ และจิราพร เกษรจันทร์. 2539. Iridovirus สาเหตุการตายของลูกปลากะพงขาวในโรงเพาะฟัก. เอกสารวิชาการฉบับที่ 13/2539. สงขลา : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

เรวัตร คงประดิษฐ์, จิราพร เกษรจันทร์ และสิทธิ บุญยรัตผลิน. 2538. การเพาะเลี้ยงเซลล์เบื้องต้นจากเนื้อเยื่อส่วนหางปลากะพงขาว. เอกสารวิชาการฉบับที่ 8/2538. สงขลา : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

เรวัตร คงประดิษฐ์, จิราพร เกษรจันทร์, วินัย กระจายวงศ์ และสิทธิ บุญยรัตผลิน. 2540. โรคแผลพุพองในปลากะรัง : การแยกเชื้อและคุณสมบัติบางประการของเชื้อที่เป็นสาเหตุ. เอกสารวิชาการฉบับที่ 9/2540. สงขลา : สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สุจินต์ มณีวงศ์, นิเวศน์ เรืองพานิช, ธิดา เพชรมณี และฐานันตร์ ทัดตานนท์. 2524. การเพาะพันธุ์ปลากะพงขาว. สงขลา : สถาบันเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งแห่งชาติ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สุทธิพันธ์ สารสมบัติ, วิบูลย์ศรี พิมพ์พันธุ์, นภทร บานชื่น และทัศนีย์ สุโกศล. 2529. อิมมูโนวิทยา. กรุงเทพฯ : อักษรสมัย.

- สมเกียรติ กานูจนาคาร และ G.N. Frerichs. 2536. ลักษณะและคุณสมบัติของ cell line จากไตปลาควักก้อย. ในรายงานสัมมนาวิชาการประจำปี 2536, หน้า 302-312. กรุงเทพฯ : กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- Ahne, W., H.J. Schlotfeldt and I. Thomsen. 1989. Fish viruses: isolation of an icosahedral cytoplasmic deoxyribovirus from sheatfish (*Silurus glanis*). J. Vet. Med. B. 36 : 333-336.
- Amend, D.F. 1970. Control of infections hematopoietic necrosis virus disease by elevation the water temperature. J. Fish Res. Board Can. 27 : 265-270.
- Bloch, B. and J.L. Larsen. 1993. An iridovirus-like agent associated with systemic infection in culture turbot (*Scophthalmus maximus*) fry in Denmark. Dis. Aquat. Org. 15 : 235-240.
- Bowser, P.R. and J.A. Plumb. 1980. Fish cell line : Establishment of a line from ovaries of channel catfish. In Vitro. 16 (5) : 365-368.
- Chen, S.N. and G.W. Kou. 1987. Establishment, characterization and application of 14 cell lines from warm water fish, pp. 218-227. In Invertebrate and Fish Tissue Culture. Kuroda, Y., E. Kuroda and K. Maramorosch., eds. Tokyo : Jap. Sci. Soc. Press.
- Cheng, Li-Lin., P.R. Bowser and J.M. Spitsbergen. 1993. Development of cell culture derived from lake trout liver and kidney in hormone-supplemented, serum-reduced medium. J. Aquat. Anim. Health. 5 : 119-126.
- Chomdej, W. 1986. Technical Manual for Seed Production of Sea bass. Songkhla : National Institute of Coastal Aquaculture, Department of Fisheries, Agricultural and Cooperative Ministry.
- Fernandez, R.D., M. Yoshimizu, T. Kimuro, Y. Ezura, K. Inouye and I. Takami. 1993. Characterization of three continuous cell line from marine fish. J. Aquat. Anim. Health. 5 : 137-147.

- Fijan, N., D. Sulimanovic, M. Bearzotti, D. Muzinic, L.O. Zwillenberg, S. Chilmunczyk, J. F. Vautherot, and P.de Kinkelin. 1983. Some properties of the *Epithelioma papulosum cyprini* (EPC) cell line from carp *Cyprinus carpio*. *Ann. Viral. (Inst.Pasteur)* 134E : 207-220.
- Francki, R.I.B., C.M. Fauquet, D.L. Knudson and F. Brown. 1991. Classification and Nomenclature of Viruses, pp. 132-136. New York : Springer-Verlag Wien.
- Freshney, R.Ian. 1988. *Culture of Animal Cell : A Manual of Basic Technique*. New York : Alsh R. Liss, Inc.
- Gravell, M. and R.G. Malsburger. 1965. A permanent cell line from the fathead minnow (*Pimephales promelas*). *Ann. Acad. Sci.* 126 : 555-565.
- Harlow, E and D. Lane. 1988. *Antibodies : A Laboratory Manual*. New York : Cold Spring Harbor Laboratory.
- Hedrick, R.P., J.M. Groff, T. McDowell and W.H. Wingfield. 1990. An iridovirus infection of the integument of the white sturgeon, *Acipenser transmontanus*. *Dis. Aquat. Org.* 8 : 39-44.
- Hightower, L.E. and J.L. Renfro. 1988. Recent applications of fish cell culture to biomedical research. *J. Exp. Zool.* 248 : 290-302.
- Kanchanakhan, S. and G.N. Frerichs. 1995. Two established cell lines derived from head kidney and tail of hybrid catfish (*Clarias gariepinus* x *C. macrocephalus*). In *Disease in Asian Aquaculture II*, pp. 369-383. Shariff, M., J.R. Arthur and R.P. Subasinghe, eds. Manila : Fish Health Section, Asian Fisheries Society.
- Kasornchandra, J. and R. Khongpradit. 1997. Isolation and preliminary characterization of a pathogenic iridovirus in nursing grouper, *Epinephelus malabaricus*. In *Disease in Asian Aquaculture III*, pp.61-66. Flegel, T.W. and I. H. MacRae., eds. Manila : Fish Health Section, Asian Fisheries Society.

- Langdon, J.S., J.D. Humphery, L.M. Williams, A.D. Hyatt and H.A. Westury. 1986. First virus isolation from Australian fish : an iridovirus-like pathogen from redfin perch, *Perca fluviatilis*. J. Fish Dis. 9 : 263-268.
- Loh, P.C., Y. Lu and J.A. Brock. 1990. Growth of penaeid shrimp virus infectious hypodermal and hematopoietic necrosis virus in a fish cell line. J. Virol. Method. 28 (3) : 273-280.
- Lu. Yuannan., C.N. Lannan, J. S. Rohovec and J. L. Fryer. 1990. Fish cell line : establishment and characterization of three new cell line from grass carp (*Ctenopharyngodon idella*). In Vitro Cell. Dev. Biol. 26 : 275-279.
- Meguro, Y., T. Mokai, K. Murogo and M. Sorimachi. 1991. A cell line derived from the fin of Japanese flounder, *Paralichthys olivaceus*. Gyobyu Kenkyu. 26: 61-75.
- Nakajima, K. and M. Sorimachi. 1994. Biological and physico-chemical properties of the iridovirus isolated from cultured red seabream, *Pagrus major*. Fish Pathol. 29 (1) : 29-33.
- Nakajima, K. and M. Sorimachi. 1995. Production of monoclonal antibodies against red sea bream iridovirus. Fish Pathol. 30 (1) : 47-52.
- Nakajima, K., Y. Maeno, M. Fukudome, Y. Fukuda, S. Tanaka, S. Matsuoka and M. Sorimachi. 1995. Immunofluorescence test for rapid diagnosis of red sea bream iridovirus infection using monoclonal antibody. Fish Pathol. 30 (2) : 29-33.
- Nelson, J.S. 1976. Fish of World. London : John Wiley and Son.
- Nicholson, B.L., D.J. Danner and J. L. Wu. 1987. Three new continuous cell lines from marine fishes of Asia. In Vitro Cell. Dev. Biol. 23 : 199-204.
- Noga, E.T. and J.X. Hartmann. 1981. Establishment of walking catfish (*Clarias batrachus*) cell lines and development of channel catfish (*Ictalurus punctatus*) virus vaccine. Can. J. Fish Aquat. Sci. 38 : 925-930.
- Oseko, N., M. Yoshimizu and T. Kimura. 1988. Effect of temperature on artificial infection of rhabdovirus olivaceus (hirame rhabdovirus : HRV) to hirame (Japanese flounder, *Paralichthys olivaceus*). Fish Pathol. 23 (2) : 125-132.

- Pozet, F., M. Morand, A. Moussa, C. Torhy and P. de Kinkelin. 1992. Isolation and preliminary characterization of a pathogenic icosahedral deoxyribovirus from the catfish, *Ictalurus melas*. *Dis. Aquat. Org.* 14 : 35-42.
- Rabanal, H.R. and V. Soesanto. 1982. Introduction to the taxonomy, biology and fishery of the giant seaperch or seabass, *Lates calcarifer*, pp. 2-8. In South China Sea Fisheries Development and Coordination Programme Report of Training Course on Seabass Spawning and Larval Rearing, Songkhla, Thailand, 1-20 June 1982. SCS/GEN/82/39.
- Ribeiro, L. and W. Ahne. 1982. Fish cell culture of a pituitary cell from carp (*Cyprinus carpio*) to study the release of gonadotropin *in vitro*. *In Vitro.* 18 : 419-420.
- Rovozzo, G.C. and C.N. Burke. 1973. A Manual of Basic Virological Technique. New Jersey : Prentice-Hall, Englewood Cliffs.
- Speare, R. and J.R. Smith. 1992. An iridovirus-like agent isolated from the ornate burrowing frog, *Limnodynastes ornatus* in northern Australia. *Dis. Aqua. Org.* 14 : 51-57.
- Tung, L.C., S.N. Chen, and G.H. Kou. 1991. Three cell lines derived from spleen and kidney of black porgy (*Acanthopagrus schlegelii*). *Gyobyo Kenkyu.* 26 : 109-117.
- Van Regenmortel, M.H. 1981. Serological method in the identification and characterization of virus. In *Comprehensive Virology*, Fraenkel-conrat, H. and R.R. Wagner., eds. 17 : 183-224. New York : Plenum Publishing Corp.
- Walker, R. 1962. Fine structure of Lymphocystis virus of fish. *Virology.* 18 : 503-505.
- Wolf, K. 1988. *Fish Viruses and Fish Viral Diseases*. New York : Cornell University Press.
- Watanabe, Y., H. Hanada, and M. Ushiyama. 1981. Monolayer cell cultures from marine fishes. *Fish Pathol.* 15 : 201-205.
- Wolf, K., and M.C. Quimby. 1966. Lymphocystis virus; isolation and propagation in centrarchid fish cell lines. *Science.* 151 : 1004-1005.

Wolf, K., and M.C. Quimby. 1976. Primary monolayer culture of fish cell initiated from minced Tissues. In Tissue Culture Association Manual 2, pp. 445-448. Rockville : Tissue Culture Association.

Wolf, K., and J. A. Mann. 1980. Poikilotherm vertebrate cell lines and virus : A current listing for fishes. *In vitro*. 16 : 168-179.

Yoshimizu, M., M. Kamei, S. Dirakbusarakom and T. Kimura. 1988. Fish cell lines: susceptibility to salmonid viruses. In *Invertebrate and Fish Tissue Culture*, pp. 207-210. Kuroda, Y., E. Kurstak, and K. Maramorosch., eds. Tokyo : Japan Sci. Soc. Press.